

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

Tuyển tập văn mẫu hay lớp 9 phân tích nhân vật Nhĩ trong tác phẩm truyện ngắn Bến Quê của nhà văn Nguyễn Minh Châu.

Đề bài: Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn "Bến quê" của Nguyễn Minh Châu.

***

Bài văn hay nhất phân tích hình ảnh nhân vật Nhĩ trong tác phẩm Bến quê

“Cây đa, bến nước, mái đình

Nghìn năm sâu đậm nghĩa tình quê hương”.

Câu ca dao gợi tình cảm quê hương, gợi nhớ những bến quê quen thuộc. Bến quê nơi có những xóm chài với dăm ba mảnh thuyền giăng lưới. Bến quê, nơi có cái xóm lẻ với những rặng tre xanh, vài cây sung chín rụng. Và cái bến quê ấy đã đi vào sáng tác của Nguyễn Minh Châu qua truyện ngắn **“Bến quê”**. Nhưng đâu chỉ là những nét tả chân cái bến quê nào đó, qua tác phẩm, tác giả còn muốn gửi gắm những suy nghĩ trải nghiệm sâu sắc của nhà văn trước cuộc đời, thức tỉnh mọi người về những vẻ đẹp và giá trị cao quý của những điều bình dị gần gũi quanh ta.

Năm 1980, năm lịch sử Việt Nam có nhiều biến động về an ninh quốc phòng, về kinh tế, văn hóa tư tưởng... Với Nguyễn Minh Châu nó còn là thời điểm, một bước ngoặt quan trọng trong sự nghiệp văn chương của ông. Nhà văn có nhiều tìm tòi đổi mới về đề tài và phong cách sáng tác. Có thể kể đến *“Người đàn bà trên chuyến tàu tốc hành”*, *“Cỏ lau”*... và một *“Bến quê”* với dấu ấn khó quên có ý nghĩa tổng kết cuộc đời một con người.

“Bến quê” được rút ra từ tập truyện ngắn cùng tên, là một trong những truyện ngắn đặc sắc của nhà văn để lại nhiều dư ba tốt đẹp. Qua một cốt truyện giản dị, một tình huống nghịch lí nhưng cũng rất đời thường, nhà văn đã phát hiện ra những chiều sâu mới của đời sống với bao quy luật và nghịch lí, vượt ra khỏi giới hạn chật hẹp của những cách nhìn, cách nghĩ trước đó của xã hội và của chính tác giả. Triết lí trong **“Bến quê”** góp phần chứng minh các cuộc đời đa sự, con người đa đoan và cuộc đời con người chẳng giản đơn chút nào.

Cốt truyện được xây dựng trên một tình huống chứa đựng mâu thuẫn. Nhân vật chính là anh Nhĩ, người đã từng đi khắp đó đây, biết nhiều hiểu rộng, thế giới với anh là không xa lạ nhưng cuối đời lại bị cột chặt trên giường bệnh bởi căn bệnh hiểm nghèo. Cái trở trêu của cuộc đời là ở chỗ đó, khi có thể Nhĩ đã không làm cái điều anh nên làm; còn khi nhận ra cái mình phải thực hiện, anh lại không thể làm được. Cuộc đời con người là xâu chuỗi những nghịch lí.

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

Nằm trên cái giường đặt cạnh cửa sổ, Nhĩ có thể quan sát được toàn cảnh. Nhưng nhất cử nhất động phải nhờ vào mọi người. Những ngày tháng nằm trên giường bệnh toàn thân bại liệt như thế, Nhĩ đã có những suy nghĩ gì? Tình huống nghịch lí thứ hai lại xuất hiện không kém phần kịch tính: Nhĩ phát hiện ra vẻ đẹp lạ lùng của bãi bồi bên kia sông ngay phía trước cửa sổ vào một buổi sáng chớm thu mà bình thường anh đã vô tình không nhận ra dù nó ở quanh anh, rất gần. Nhĩ đã nhờ con trai giúp mình thực hiện khát khao đó, nhưng rồi cậu ta mãi chơi và để lỡ chuyến đò ngang.

Tạo ra một chuỗi những tình huống nghịch lí như trên, tác giả muốn người đọc suy nghĩ về một vấn đề của cuộc đời: cuộc sống và số phận con người chứa đầy những điều bất thường, ngẫu nhiên, vượt ra ngoài dự định ước muốn, từ đó mở ra một nội dung triết lí mang tính tổng kết những trải nghiệm của cả đời người, của tính người: “Con người ta trên đường đời thật khó tránh được những cái điều vòng vèo hoặc chùng chình...”.

Cảnh vật được tả theo tầm nhìn của Nhĩ, từ gần đến xa, tạo thành một không gian có chiều sâu, rộng: từ “Những chùm hoa bằng lăng cuối mùa thưa thớt nhưng đậm sắc hơn...” đến những “dòng sông màu đỏ nhạt như rộng thêm”, “vòm trời như cao hơn”, “Bờ bãi màu vàng thau xen màu xanh non...”. Cảm nhận về một buổi sáng chớm thu thật tinh tế, cảnh vật vừa quen vừa lạ, tưởng chừng như lần đầu tiên cảm thấy tất cả vẻ đẹp và sự giàu có của nó.

Nhĩ hỏi vợ đến hai câu về không gian (Đêm qua em có nghe thấy tiếng gì không?) và về thời gian (Hôm nay là ngày mấy?), nhưng đều nhận được thái độ im lặng khác thường của vợ. Liên – vợ anh – né tránh câu trả lời bởi nó báo hiệu điềm gở xảy ra. Dường như cảm nhận được điều đó qua thái độ của vợ, Nhĩ nhận ra mình sắp từ giã cuộc đời, anh phải đối diện với thực tế đau buồn, bi đát và không lối thoát này. Một chút xót xa, tiếc nuối, đau đớn trong lòng.

Phải chăng cái gì ta đang có thì ít khi nhận ra giá trị của nó, còn cái gì ta sắp mất ta mới cảm nhận nó quý giá vô cùng. Điều đó càng đúng hơn với trường hợp của Nhĩ. Cô gái chít khăn nâu mỏ quạ mới hôm nào theo anh về nhà sống đôn trang, nét na, chu toàn bốn phận, anh ít khi quan tâm cái vẻ đẹp tâm hồn, phẩm chất của chị. Đến hôm nay, nằm trên giường bệnh được chị chăm sóc tận tụy, hi sinh cả chuyện áo quần để chồng có chén thuốc chữa bệnh, cử chỉ chăm sóc nhẹ nhàng chu đáo, lời nói ân cần... là tất cả kho báu của đời anh. Thế mà mãi đến bây giờ chân lí ấy mới sáng tỏ. Anh nhận ra cô gái chân quê ấy trở thành chỗ dựa tinh thần, là mái ấm của anh trong những ngày cuối đời. Có muộn màng lắm không đối với Nhĩ và cả với Liên?

Nhĩ chợt nghĩ ra một sáng kiến: anh nhờ con trai thực hiện nguyện vọng cuối cùng của mình là đặt chân sang bờ bãi bên kia sông Hồng, lòng mong con hiểu được ý định của mình và càng mong có được những cảm nhận và rung động của mình khi sang bên bờ bên kia. Nhưng cuộc đời đâu đơn giản như thế, không phải điều gì muốn là được toại nguyện. Thật ra, khát khao được sang bãi bồi bên kia sông đâu phải là chuyện lớn lao,

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

khó khăn. Nhưng cái đó đối với Nhĩ thì không thể thực hiện được. Còn đứa con trai không hiểu ý bố. Nó vô tư dừng lại bên đường sa vào phá cờ thế để lỡ chuyến đò ngang, chuyến đò duy nhất trong ngày. Nhĩ không trách con, chỉ ngẫm nghĩ và tự trách mình. Con trai anh đã bỏ lỡ cơ hội này nhưng nó còn nhiều cơ hội khác còn anh thì đã để mất tất cả, kể cả cơ hội cuối cùng. Anh gửi gắm ước mơ, nguyện vọng nơi con trai – máu mủ của mình – mà nó vẫn không hiểu bố. Hai thế hệ khó hiểu nhau và cảm thông nhau cũng là điều đáng buồn.

Ở cuối truyện Nhĩ có một hành động có vẻ kì quặc nhưng ta có thể hiểu được anh đang muốn gì. Anh hối hả giục anh con trai đang mãi xem cờ thế, nhanh chân cho kịp chuyến đò. Nhưng cũng có thể hiểu rộng hơn nhà văn muốn thức tỉnh mọi người hãy sống khản trương, sống có ích, đừng la cà, chùng chình, dềnh dàng ở những cái vòng vèo vô bổ mà chúng ta rất dễ sa đà, để dứt ra khỏi nó, để hướng tới những giá trị đích thực vốn giản dị, gần gũi và bền vững.

Nhà văn sáng tạo ra những hình ảnh giàu ý nghĩa biểu tượng. Trong “*Bến quê*”, hầu như mọi hình ảnh đều mang hai lớp nghĩa: nghĩa thực và nghĩa biểu tượng. Hai lớp nghĩa này gắn bó thống nhất. Dù có ý nghĩa biểu tượng nhưng trước hết nó vẫn có giá trị tả thực. Đó là hình ảnh bãi bồi bên sông, hoa bằng lăng cuối mùa, những tảng đất lở ở bờ sông, đứa con trai mãi chơi phá cờ thế, Nhĩ khoát khoát tay... tất cả đều có ý nghĩa biểu tượng nhưng vẫn giàu sức gợi tả và biểu cảm.

Giọng kể ở ngôi thứ ba của một người ngoài cuộc nhưng lại rất đồng cảm với nhân vật Nhĩ vì được kể từ tâm nhìn của Nhĩ. Cách xây dựng tâm lí nhân vật phù hợp với tình huống và diễn biến câu chuyện. Những đoạn miêu tả rất sinh động bằng đường nét, màu sắc tạo hình, gợi cảm. Tình huống truyện đơn giản mà bất ngờ và nghịch lí.

Đọc truyện ngắn của Nguyễn Minh Châu nói chung và “*Bến quê*” nói riêng, chúng ta đều có chung một cảm nhận: hay và sâu sắc. Nhà văn đã len lỏi vào lâu đài nội tâm của con người để khai thác và thể hiện. Tính nhân văn và triết lí rất cao. Nếu không có những trải nghiệm thực tế, nếu không có những tìm tòi công phu chắc hẳn Nguyễn Minh Châu khó có được những thành công như hôm nay.

Một số bài văn đạt điểm cao tuyển chọn qua các kì thi

Bài số 1:

Là một trong những cây bút tiêu biểu của nền văn học kháng chiến chống Mỹ, Nguyễn Minh Châu có nhiều những tìm tòi quan trọng góp phần đổi mới văn học nước nhà. Truyện ngắn của ông thường chứa đựng những suy ngẫm trải nghiệm sâu sắc về con người và cuộc đời. “*Bến quê*” là tác phẩm tiêu biểu cho đề tài đó.

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

Toàn bộ câu chuyện xoay quanh nhân vật Nhĩ trong những ngày cuối đời. Chuỗi nghịch lý bắt đầu chính trong những ngày ấy. Bị cột chặt trên giường bệnh, Nhĩ phát hiện ra vẻ đẹp lạ lùng của bãi bồi bên kia sông. Cảnh vật nơi ấy đẹp như thơ như họa: Những bông bằng lăng cuối mùa thura thót nhưng đậm sắc, con sông Hồng màu đỏ nhạt, ánh nắng sớm, vùng phù sa lâu đời của bãi bồi bên kia sông ... Những cảnh sắc vốn quen thuộc gần gũi nhưng dường như rất mới mẻ đối với anh. Chính vào lúc nhận ra vẻ đẹp và sự giàu có của bến quê cũng là lúc Nhĩ hiểu ra một cách đau xót, bởi một người "đã từng đi tới không sót một xó xỉnh nào trên trái đất" lại chưa từng đặt chân lên "cái bờ bên kia sông Hồng ngay trước cửa sổ nhà mình".

Căn bệnh liệt gấn chặt Nhĩ vào giường bệnh. Mọi sinh hoạt của anh trông cả vào sự chăm sóc của vợ con. Sáng hôm ấy, bằng trực giác, anh nhận ra thời gian của mình chẳng còn bao lâu nữa, anh mới cảm nhận thấm thía về người vợ của mình. Nhĩ để ý "thấy Liên mặc áo vá", "những ngón tay gầy guộc âu yếm vuốt ve bên vai anh", anh nói với vợ những lời xót xa, ân hận: "Suốt đời anh chỉ làm em khổ tâm". Giờ đây Nhĩ mới thực sự thấu hiểu và biết ơn vợ sâu sắc bởi "tâm hồn Liên vẫn giữ nguyên vẹn những nét tao tàn và chịu đựng hy sinh từ bao đời xưa và cũng chính nhờ điều đó, mà sau nhiều tháng ngày bôn tẩu tìm kiếm, Nhĩ đã tìm thấy được nơi nương tựa là gia đình trong những ngày này". Nhĩ - con người của một thời huy hoàng, cho đến khi không còn khả năng đi lại mới phát hiện ra vẻ đẹp của bến quê cũng như sự tao tàn và đức hy sinh của vợ. Trước khi ốm anh chỉ biết đến những chân trời xa ngát với những công việc cao sang mà thờ ơ, vô tình với tất cả những gì gần gũi xung quanh, kể cả người vợ suốt một đời yêu thương và tận tụy. Sự thấu hiểu muộn màng trong những ngày cuối đời dù sao cũng đem lại cho anh sự bình yên, tin cậy sau cả một đời bôn tẩu, kiếm tìm.

Song nghịch lý của câu chuyện không chỉ có thế. Cũng trong buổi sáng hôm ấy, khi nhận ra vẻ đẹp qua ô cửa sổ, Nhĩ bừng dậy nỗi khát khao cháy lòng và vô vọng là một lần được đặt chân lên bãi bồi bên kia sông. Khát khao đó mang ý nghĩa sâu sắc bởi đó chính là sự thức tỉnh về những giá trị bền vững, bình dị mà sâu xa của cuộc sống, những giá trị dễ bị ta vô tình, bỏ qua và quên lãng nhất là lúc còn trẻ khi những khát vọng xa vời vẫy gọi, cuốn người ta đi. Sự nhận thức này chỉ đến được với ta khi đã từng trải. Với Nhĩ, đó là lúc cuối đời khi phải nằm liệt trên giường bệnh. Vì thế đó là sự thức tỉnh pha lẫn niềm ân hận xót xa: "Họa chăng chỉ có anh đã từng trải, đã từng in gót chân khắp mọi chân trời xa lạ mới nhìn thấy hết mọi sự giàu có lẫn vẻ đẹp của bãi bồi sông Hồng ngay bờ bên kia cả trong những nét tiêu sơ và cái điều riêng anh khám phá thấy giống như một niềm say mê pha lẫn nỗi ân hận đau đớn". Với anh, bây giờ đó thực sự là miền đất xa lắc vì Nhĩ "lực bất tòng tâm". Không thể tự làm điều mình khao khát, Nhĩ nhờ con trai thay mình sang sông, đặt chân lên bãi phù sa màu mỡ. Oái oăm thay, đứa con không hiểu ước muốn của cha, đã đi một cách miến cưỡng và bị cuốn vào trò chơi phá cờ thế trên hè phố. Cậu con trai có thể lỡ chuyến đò duy nhất trong ngày. Từ đó Nhĩ nghiệm ra một qui luật khá phổ biến của đời người "Con người ta trên đường đời thật khó tránh được những điều vòng vèo hoặc chùng chình". Anh không trách con vì "nó đã thấy gì hấp dẫn bên kia sông đâu".

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

Ở cuối truyện, khi Nhĩ tưởng tượng chính mình như một nhà thám hiểm đang chậm rãi đặt từng bước chân lên mặt đất đắp dính phù sa. Nhĩ xúc động mạnh, chân dung anh khác thường "mặt mũi đỏ rưng, hai mắt long lanh chứa một nỗi say mê đầy đau khổ". Khi con đò sắp chạm vào bờ đất bên này, Nhĩ thu hết tàn lực, đu người lên cửa sỏ, giơ cánh tay gầy guộc "khoát khoát y như đang khấn thiết ra hiệu cho một người nào đó". Phải chăng anh đang nôn nóng thúc giục con trai hãy mau hơn kéo lờ chuyển đò duy nhất trong ngày? Và dường như nó còn có ý nghĩa khái quát hơn: Muốn thức tỉnh mọi người vượt lên những cái vòng vèo hoặc chùng chình trên đường đời để hướng tới những giá trị đích thực vốn rất gần gũi bình dị mà bền vững!

Bằng cách tạo dựng chuỗi nghịch lý để nhân vật tự nhận thức, suy ngẫm và cách xây dựng nhiều hình ảnh, chi tiết mang ý nghĩa biểu tượng tác giả đã tạo nên ý nghĩa sâu xa cho tác phẩm. Ngôi bút miêu tả thiên nhiên đẹp, tinh tế, giọng văn trầm trầm ẩn chứa những chiêm nghiệm, suy ngẫm của tác giả đã góp phần không nhỏ tạo nên những ấn tượng riêng cho tác phẩm.

Những dòng cuối cùng của "*Bến quê*" khép lại nhưng dư âm từ những trải nghiệm sâu sắc của nhà văn về cuộc đời và con người dường như vẫn còn lan toả đâu đây, thức tỉnh trong ta sự trân trọng vẻ đẹp về những gì bình dị, gần gũi của gia đình, quê hương, xứ sở.

Bài số 2:

Nguyễn Minh Châu (1930 - 1989) là một trong số những nhà văn tiêu biểu của nền văn xuôi đương đại Việt Nam. Các sáng tác trước năm 1975 của ông là những bức tranh hiện thực sinh động về con người và cuộc sống của nhân dân ta trong những năm chống Mỹ cứu nước. Với khuynh hướng sử thi và cảm hứng lãng mạn huyền ảo, những trang văn của Nguyễn Minh Châu đã từng tạo nên vẻ đẹp rực rỡ trong các tác phẩm như: "*Mảnh trăng cuối rừng*", "*Dấu chân người lính*", "*Cửa sông*"... Những năm sau 1975, ông là nhà văn sớm nhất có sự trăn trở, khao khát đổi mới văn học, bởi ông coi "văn học và cuộc sống là hai vòng tròn đồng tâm mà tâm điểm là con người". Vì thế, từ khuynh hướng sử thi lãng mạn - "sự kiện lấn át con người", ông chuyển sang đề tài "thế sự đời tư" (cuộc sống đời thường) với tính triết luận về những giá trị nhân bản đời thường, khám phá bản chất con người trong cuộc sống mưu sinh, trong hành trình nhọc nhằn kiếm tìm hạnh phúc và hoàn thiện nhân cách. Hai tập truyện ngắn "*Người đàn bà trên chuyến tàu tốc hành*" (1983) và "*Bến quê*" (1985) với những bài tiểu luận phê bình văn học đã đưa Nguyễn Minh Châu lên vị trí "người mở đường tinh anh và tài năng" của văn học nước ta sau 1975. Đoạn trích "*Bến quê*" in trong tập truyện cùng tên của nhà văn, xuất bản năm 1985, rất tiêu biểu cho hướng tiếp cận đời sống từ góc độ "thế sự đời tư" ở giai đoạn sáng tác thứ hai. Cái nhìn hiện thực đa chiều đã giúp cho nhà văn nhận ra những quy luật mang đầy tính nghịch lý, mâu thuẫn khó có thể lường hết được trong cuộc sống này. Điều

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

đó đã được tác giả thể hiện qua việc khắc họa hình tượng nhân vật Nhĩ – một nhân vật tư tưởng gắn liền với những suy ngẫm, chiêm nghiệm triết lí về con người và cuộc đời.

Truyện được kể theo ngôi thứ ba nhưng toàn bộ diễn biến câu chuyện được nhìn qua lăng kính tâm trạng, suy nghĩ của nhân vật Nhĩ với một hoàn cảnh đặc biệt: sắp già từ cuộc đời. Từ đó, giúp cho câu chuyện trở nên chân thực, sinh động, đồng thời toàn bộ tư tưởng, chủ đề của truyện được truyền tải một cách dễ dàng, tự nhiên, gần gũi và sâu sắc.

Nhĩ – một con người đã từng chu du đi khắp nơi trên trái đất với bất kể xó xỉnh nào anh cũng đã từng đặt chân tới nhưng đến phút giây cuối đời anh lại phải cột chặt thân mình bên giường bệnh. Và khi phải bó mình trên chiếc giường chật hẹp, không đi lại được anh mới chợt nhận ra vẻ đẹp giàu có của bãi bồi bên kia sông Hồng – nơi mà anh chưa từng đặt chân đến và vẻ đẹp tâm hồn của người vợ nhưng tiếc thay đã quá muộn màng.

Trước hết câu chuyện mở ra với những cảm nhận thật tinh tế của Nhĩ về vẻ đẹp của thiên nhiên, nơi bãi bồi bên kia sông vào buổi sáng sớm đầu thu. Khung cảnh được tạo dựng trong cái nhìn từ gần tới xa, từ thấp tới cao, từ mặt đất lên bầu trời của Nhĩ, rất đẹp, bình yên, thơ mộng, mang đậm hơi thở của làng cảnh quê hương. Cảnh như chất chứa, thấm thía cảm xúc, tâm trạng của con người nhân vật. Những bông hoa bằng lăng cuối mùa còn sót lại trên cành trở nên đậm sắc hơn; con sông Hồng như nhuốm một màu đỏ nhạt, mặt sông như rộng ra thêm; vòm trời cũng như cao hơn với những tia nắng sớm đang từ từ di chuyển từ mặt nước lên những khoảng bờ bên kia sông. Và tất cả như "đang phôi ra trước khuôn cửa sổ của gian gác nhà Nhĩ một thứ màu vàng thau xen với màu xanh non – những màu sắc thân thuộc quá như da thịt hơi thở của đất màu mỡ". Không gian cảnh quê ấy với Nhĩ sao mà vừa thân thương, quen thuộc lại vừa lạ lẫm, mới mẻ đến vậy. Vẻ đẹp ấy ngày nào chẳng có, vẫn luôn thường trực quanh anh nhưng sao bây giờ sắp phải rời xa nó mãi mãi anh mới chợt nhận ra sự giàu có trù phú mĩ lệ của miền đất ấy. Vì thế, trong lòng Nhĩ dâng lên một niềm xót xa, pha lẫn sự nuối tiếc, ân hận: "từng đi tới không sót một xó xỉnh nào trên trái đất" nhưng "chưa hề bao giờ đi đến cái bờ bên kia sông Hồng, ngay trước cửa sổ nhà mình". Vì thế trong lòng anh rục lên một niềm khát khao cháy bỏng muốn được đặt chân lên bãi bồi bên kia sông Hồng để chiêm ngưỡng và tận hưởng vẻ đẹp bình dị và gần gũi ấy. Nhưng tiếc thay, niềm hi vọng đó song hành cùng sự tuyệt vọng, bởi trong tình cảnh bệnh tật của bản thân, giờ đây anh không thể thực hiện được ước muốn tưởng chừng nhỏ bé, giản đơn đó nữa. Đây chính là sự thức tỉnh những giá trị bền vững, bình dị nhưng vô cùng sâu sa trong cuộc sống, những giá trị thường bị con người lãng quên, nhất là khi còn trẻ trước những ham muốn, khát vọng lôi cuốn. Sự thức này chỉ đến với những con người từng trải, đến với Nhĩ khi mà anh đang sắp già từ cuộc đời này để trở về cõi hư vô. Cho nên, Nhĩ cảm thấy ân hận, xót xa: "Họa chăng chỉ có anh đã từng trải, đã từng in gót chân khắp mọi chân trời xa lạ mới nhìn thấy hết sự giàu có lẫn mọi vẻ đẹp của một cái bãi bồi sông Hồng ngay bờ bên kia, cả trong những nét tiêu sơ, và cái điều riêng anh khám phá thấy giống như một niềm mê say pha lẫn với nỗi ân hận, đau đớn, lờ lẽ không bao giờ giải thích hết...".

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

Do không thể trực tiếp thực hiện được khát vọng đi tới "miền đất mơ ước" ấy nên Nhĩ đã nhờ vả đứa con trai thay mình đặt chân lên bãi bồi bên kia sông. Nhưng cậu bé đã không hiểu được ý cha nên nó chịu đi một cách miễn cưỡng và rồi bị cuốn vào trò chơi phá cờ thế bên dọc đường, có thể làm lỡ mất chuyến đò duy nhất trong ngày. Anh nhớ lại thời trai trẻ của mình cũng ham chơi như thế, và lại nó cũng chưa nhận ra sự hấp dẫn bên kia sông, nên anh không trách cậu bé. Từ đó, anh rút ra một triết lí có tính chất tổng kết, chiêm nghiệm về qui luật của cuộc đời con người: "Con người ta trên đường đời khó tránh khỏi những điều vòng vèo hoặc chùng chình".

Trong lúc cậu con trai của anh bắt đầu ra đi thực hiện ước mơ của mình thì cũng là khi anh dùng chút tàn lực cuối cùng còn sót lại xê mình ra khỏi tấm nệm, lên chiếc phản gỗ để tới gần bên cửa sổ nhiều hơn. Việc làm ấy khiến anh "mệt lử", "đau nhức" như vừa đi "được nửa vòng trái đất". Còn nửa vòng nữa, anh buộc lòng phải nhờ cậy mấy bọn trẻ con hàng xóm giúp đỡ. Và anh cảm thấy mình thật buồn cười, y như một đứa trẻ toét miệng cười khi đang được tận hưởng sự chăm sóc và chơi với. Đến bên cửa sổ, Nhĩ nhìn thấy xa xa một cánh buồm trên mặt sông. Anh cảm tưởng như chính mình trong tấm áo màu xanh trứng sáo hay chiếc mũ nan rộng vành, như một nhà thám hiểm đang chậm rãi đặt từng bước chân lên cái mặt đất dính phù sa. Nhĩ xúc động: "mặt mũi Nhĩ đỏ rựng một cách khác thường, hai con mắt long lanh chứa một nỗi say mê đầy đau khổ, cả mười đầu ngón tay Nhĩ đang bấu chặt vào cái bậu cửa sổ, những ngón tay vừa bấu chặt vừa run lẩy bẩy. Anh đang cố thu nhặt hết mọi chút sức lực cuối cùng còn sót lại để đu mình nhô người ra ngoài, giơ một cánh tay gầy guộc ra phía ngoài cửa sổ khoát khoát y như đang khẩn thiết ra hiệu cho một người nào đó". Hành động đó của Nhĩ thể hiện sự nôn nóng, thúc giục con trai hãy mau mau đi đi không lại lỡ mất chuyến đò. Hay đó chính là điều mà tác giả muốn gửi gắm cho chúng ta đừng để mất thời gian vô ích cho những cái "chùng chình", "vòng vèo" trên đường đời mà hãy hướng tới những giá trị đích thực, giản dị, bền vững quanh ta.

Bằng ngòi bút đào sâu đến tận cùng cái thật chứa đầy bí ẩn, với tư tưởng "đi tìm hạt ngọc ẩn giấu trong bề sâu tâm hồn con người", Nguyễn Minh Châu đã khắc họa thành công vẻ đẹp trong sáng, dịu dàng của người phụ nữ giàu lòng yêu thương, đức hi sinh, tận tụy vì chồng, vì con của một người vợ, người mẹ. Đó chính là Liên (vợ Nhĩ). Tất cả điều này đã được Nhĩ cảm nhận trong những giây phút cuối cùng của cuộc đời khi bên cạnh gia đình, trong vòng tay chăm sóc, vỗ về, động viên của vợ con. Lần đầu tiên Nhĩ mới để ý thấy Liên mặc tấm áo vá, những ngón tay gầy guộc âu yếm vuốt ve bên vai của anh và Nhĩ chợt nhận ra tình yêu thương, sự tận tảo cùng sự hi sinh một cách thâm lặng của vợ. Anh đã nói với Liên: "Suốt đời anh chỉ làm em khổ tâm mà em vẫn nín thinh". Và Liên đáp lại câu trả lời ấy: "Có hề sao đâu, miễn là anh sống, luôn luôn có mặt anh, tiếng nói của anh trong gian phòng này. Và thực sự giờ đây, Nhĩ mới thấm thía hết được vẻ đẹp tâm hồn đó của Liên với lòng biết ơn sâu nặng: "Cũng như cảnh bãi bồi đang nằm phơi mình bên kia sông, tâm hồn Liên vẫn giữ nguyên vẹn những nét táo tợn và chịu đựng hi sinh từ bao đời xưa và cũng nhờ có điều đó mà sau nhiều ngày tháng bôn tẩu tìm kiếm... Nhĩ đã tìm thấy được nơi nương tựa là gia đình trong những ngày này". Nhĩ một con

Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê (Nguyễn Minh Châu)

người của thời đại mới chỉ biết chạy theo những ước vọng xa vời mà lãng quên đi những vẻ đẹp bình dị, thân quen mà mình đang có. Để rồi khi vấp ngã, khi phải sắp chia xa với cuộc sống này vĩnh viễn thì anh mới chịu nhận ra quê hương, gia đình, người vợ mới là bến đậu, là nơi nương tựa bình yên và vững chắc nhất cho con người sau hành trình đi xa trở về. Mặc dù nhận thức của Nhĩ đâu có chút muộn màng nhưng dù sao anh cũng đã kịp nhận ra trước sự sai lầm của mình, giúp anh cảm thấy thanh thản, nhẹ nhàng hơn.

Nhân vật Nhĩ là kiểu nhân vật tư tưởng, chứa đựng ý đồ sáng tác nghệ thuật của nhà văn. Tuy nhiên nhân vật không phải là "cái loa phát thanh" của nhà văn mà Nguyễn Minh Châu đã khéo léo dựng lên một cuộc đời, một số phận với một hoàn cảnh éo le, nghịch lí. Để rồi, nhân vật tự đúc rút, chiêm nghiệm ra những chân lí, bài học có tính tổng kết về con người và cuộc đời. Qua đó, ta thấy được tài năng dựng truyện, khắc họa miêu tả tâm lí nhân vật và nghệ thuật trần thuật của Nguyễn Minh Châu thật tài tình, độc đáo. Khép lại "*Bến quê*", hình ảnh nhân vật Nhĩ cứ lần lượt hiện lên với biết bao nhiêu những bài học triết lí sâu sắc giàu tính nhân văn của cuộc sống con người. Từ đó, ta càng thấm thía hơn và biết trân trọng hơn những giá trị vững bền, bình dị, gần gũi quanh ta như gia đình, quê hương.

Các bạn vừa tham khảo một số bài văn mẫu hay *Phân tích nhân vật Nhĩ trong truyện ngắn Bến quê* (Nguyễn Minh Châu). Truy cập kho tài liệu Văn mẫu 9 để cập nhật thêm nhiều bài văn hay khác giúp rèn luyện kỹ năng làm văn, chuẩn bị tốt cho các bài thi và kiểm tra môn Văn. Chúc các bạn học tốt !